

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2005 M. VASARIO 7 D. NUTARIMO NR. 130 „DĖL VALSTYBINĖS APLINKOS MONITORINGO 2005–2010 METŲ PROGRAMOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2008 m. rugpjūčio 27 d. Nr. 830
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. vasario 7 d. nutarimą Nr. 130 „Dėl Valstybinės aplinkos monitoringo 2005–2010 metų programos patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [19-608](#)):

1.1. Išdėstyti preambulę taip:

„Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo (Žin., 1997, Nr. [112-2824](#); 2006, Nr. [57-2025](#)) 7 straipsnio 3 dalimi ir siekdama užtikrinti Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 (Žin., 2003, Nr. [89-4029](#)), numatytų pagrindinių vidutinės trukmės uždavinių aplinkos kokybės srityje įgyvendinimą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :“.

1.2. Nurodytuju nutarimu patvirtintoje Valstybinėje aplinkos monitoringo 2005–2010 metų programoje:

1.2.1. Papildyti 6.1.2 punkto antrąją pastraipą šiuo penktuoju sakiniu:

„2008 metais numatoma renovuoti valstybinio aplinkos oro monitoringo sistemą ir pasirengti patvariųjų organinių teršalų ore stebėjimams.“

1.2.2. Išdėstyti 1 priedą nauja redakcija (pridedama).

1.2.3. 2 priede:

1.2.3.1. Įrašyti 1.2.1 punkto skiltyje „2008 metai“ vietoj skaičiaus „10“ skaičių „50“, skiltyje „2009 metai“ vietoj skaičiaus „11“ skaičių „90“, skiltyje „Iš viso per 6 metus“ vietoj skaičiaus „222“ skaičių „341“.

1.2.3.2. Įrašyti 1.3.1 punkto skiltyje „2008 metai“ vietoj skaičiaus „86“ skaičių „186“, skiltyje „2009 metai“ vietoj skaičiaus „97“ skaičių „197“, skiltyje „2010 metai“ vietoj skaičiaus „87“ skaičių „187“, skiltyje „Iš viso per 6 metus“ vietoj skaičiaus „665“ skaičių „965“.

1.2.3.3. Įrašyti 4.1.1 punkto pirmosios pastraipos skiltyje „2008 metai“ vietoj skaičiaus „9“ skaičių „0“, skiltyje „2009 metai“ vietoj skaičiaus „8“ skaičių „0“, skiltyje „2010 metai“ vietoj skaičiaus „8“ skaičių „72“, skiltyje „Iš viso per 6 metus“ vietoj skaičiaus „25“ skaičių „72“.

1.2.3.4. Įrašyti 4.1.1 punkto antrosios pastraipos skiltyje „2008 metai“ vietoj skaičiaus „36“ skaičių „0“, skiltyje „2009 metai“ vietoj skaičiaus „19“ skaičių „0“, skiltyje „Iš viso per 6 metus“ vietoj skaičiaus „217“ skaičių „162“.

1.2.3.5. Įrašyti 4.1.2 punkto pirmosios pastraipos skiltyje „2008 metai“ vietoj skaičiaus „4“ skaičių „62“, skiltyje „2010 metai“ vietoj skaičiaus „3“ skaičių „25“, skiltyje „Iš viso per 6 metus“ vietoj skaičiaus „10“ skaičių „90“.

1.2.3.6. Papildyti 4.1.4 punktą antrąja pastraipa, skiltyje „Asignavimų valdytojais“ įrašant žodžius „Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba“, skiltyse „2005 metai“, „2006 metai“, „2007 metai“, „2008 metai“, „2009 metai“ – skaičių „0“, o skiltyse „2010 metai“ ir „Iš viso per 6 metus“ – skaičių „19“.

1.2.3.7. Įrašyti 6.2.1 punkto skiltyje „2008 metai“ vietoj skaičiaus „83“ skaičių „485“, skiltyje „2009 metai“ vietoj skaičiaus „9“ skaičių „575“, skiltyje „2010 metai“ vietoj skaičiaus „4“ skaičių „440“, skiltyje „Iš viso per 6 metus“ vietoj skaičiaus „134“ skaičių „1538“.

1.2.3.8. Įrašyti pastraipos „Iš viso“ skiltyje „2008 metai“ vietoj skaičiaus „5624“ skaičių „6179“, skiltyje „2009 metai“ vietoj skaičiaus „5929“ skaičių „6647“, skiltyje „2010 metai“ vietoj skaičiaus „6361“ skaičių „7002“, skiltyje „Iš viso per 6 metus“ vietoj skaičiaus „35798“ skaičių „37712“.

2. Pavesti Aplinkos ministerijai, atsižvelgiant į šio nutarimo nuostatas, per 15 darbo dienų nuo šio nutarimo įsigaliojimo prireikus patikslinti metinius Valstybinės aplinkos monitoringo 2005–2010 metų programos įgyvendinimo priemonių, kurias vykdo Aplinkos ministerijai pavaldžios ir jos reguliavimo sričiai priskirtos institucijos bei įstaigos, planus.

Ministras Pirmininkas

Gediminas Kirkilas

Aplinkos ministras

Artūras Paulauskas

VALSTYBINĖS APLINKOS MONITORINGO 2005–2010 METŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
1. APLINKOS SRITIS – ORAS				
1.1. Vertinti aplinkos oro užterštumo lygį aglomeracijose ir labiausiai urbanizuotose zonos teritorijose, prognozuoti oro kokybę, vertinti šalies klimato pokyčius	1.1.1. oro kokybės monitoringas aglomeracijose ir zonose	<p>meteorologiniai parametrai¹, transporto intensyvumas, sieros dioksido (SO₂), azoto oksidų (NO₂, NO), kietųjų dalelių (KD₁₀, KD_{2,5}), ozono (O₃), anglies monoksido (CO), lakiųjų organinių junginių (toliau vadinama – LOJ)² kiekis</p> <p>švino (Pb), arseno (As), kadmio (Cd), nikelio (Ni), gyvsidabrio (Hg), policiklinių aromatinių angliavandenilių (toliau vadinama – PAA)³ kiekis</p> <p>gradientiniai meteorologiniai parametrai</p> <p>meteorologiniai parametrai, sieros dioksido, azoto oksidų (NO₂, NO), kietųjų dalelių (KD₁₀), anglies monoksido kiekis</p> <p>ozonas ir jo pirmtakai</p>	<p>ne mažiau kaip 2 stotyse kiekvienoje aglomeracijoje ir zonoje, nuolat (KD_{2,5} – pradedant ne vėliau kaip 2006 metais)</p> <p>ne mažiau kaip 1 stotyje kiekvienoje aglomeracijoje ir zonoje, kas 72 valandos, pradedant ne vėliau kaip 2007 metais</p> <p>ne mažiau kaip 1 meteorologinėje stotyje kiekvienoje aglomeracijoje ir zonoje, nuolat</p> <p>2 papildomose stotyse Vilniaus aglomeracijoje, nuolat</p> <p>ne mažiau kaip 1 priemiesčio stotyje, nuolat, pradedant ozono matavimus ne vėliau kaip nuo 2007 metų, ozono pirmtakų matavimus – ne vėliau kaip nuo 2008 metų</p>	Aplinkos ministerija

2
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
		<p>meteorologiniai parametrai, sieros dioksido, azoto oksidų (NO₂, NO), kietųjų dalelių (KD₁₀, KD_{2,5}), ozono, anglies monoksido, LOJ, PAA kiekis, transporto intensyvumas</p> <p>meteorologiniai parametrai, sieros dioksido, azoto oksidų (NO₂, NO), kietųjų dalelių (KD₁₀), ozono, anglies monoksido kiekis</p> <p>LOJ, transporto intensyvumas</p> <p>PAA</p>	<p>kiekvienoje zonoje ne mažiau kaip 2 stotyse, nuolat (PAA – kas 72 valandos, pradedant ne vėliau kaip nuo 2007 metų)</p> <p>kiekvienoje zonoje ne mažiau kaip 5 stotyse, nuolat</p> <p>kiekvienoje zonoje ne mažiau kaip 1 stotyje, nuolat</p> <p>kiekvienoje zonoje ne mažiau kaip 3 stotyse, kas 72 valandos, pradedant ne vėliau kaip 2007 metais</p>	
	1.1.2. zonų ir aglomeracijų tikslinimas	atmosferos teršalų kiekiai	zonoje ne mažiau kaip 131 vietoje, kiekvienoje aglomeracijoje ne mažiau kaip po 35 vietas, kas 5 metai	Aplinkos ministerija
	1.1.3. klimato pokyčių monitoringas	<p>oro temperatūra, drėgmė, vėjo charakteristikos, krituliai, atmosferos slėgis</p> <p>suminė saulės spinduliuotė</p> <p>ultravioletinė saulės spinduliuotė</p> <p>atmosferos radiozondavimas</p> <p>radiometeorologiniai matavimai</p>	<p>18 stočių, kas 3 valandos, 4 stotyse kas 1 valandą</p> <p>2 stotyse, 1 kartą per parą</p> <p>1 stotyje, 1 kartą per parą</p> <p>1 stotyje, 2 kartus per parą</p> <p>1 stotyje, nuolat</p>	Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau vadinama – Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba)
1.2. Vertinti ozono sluoksnio pokyčius	1.2.1. stratosferos monitoringas	bendro ozono kiekio matavimai	1 stotyje, 1 kartą per parą	Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba

3
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
1.3. Vertinti pernašų iš kitų šalių indėlį į bendrą Lietuvos oro baseino užterštumo lygį	1.3.1. foninis oro monitoringas:			
	1.3.1.1. foninis oro monitoringas	sieros oksidų (SO_2 , SO_4^{2-}), azoto dioksido (NO_2), aerosolinių nitratų ir azoto rūgšties ($\text{NO}_3^- + \text{HNO}_3$), aerosolinio amonio ir amoniako ($\text{NH}_3 + \text{NH}_4^+$), ozono kiekis švino, arseno, kadmio, nikelio, gyvsidabrio, PAA kiekiai PCB, DDT, HCB grupių teršalų kiekis	3 stotyse, ozonas – nuolat, kiti parametrai – kas savaitę – kompleksinio monitoringo stotyse, kasdien – EMEP stotyje ne mažiau kaip 1 stotyje 100 000 kv. km, kas 72 valandos 1 stotyje, po 3 savaites kas 3 mėnesius kasmet, pradedant ne vėliau kaip 2009 metais	Aplinkos ministerija
	1.3.1.2. foninis atmosferos kritulių monitoringas	kritulių kiekis; rūgštingumas; ištirpusių nitratų ($\text{NO}_3\text{-N}$) ir amonio ($\text{NH}_4\text{-N}$), aerosolinio sulfato ($\text{SO}_4\text{-S}$), chloro (Cl), šarminių metalų (K, Na, Ca, Mg) kiekis, specifinis elektros laidumas, šarmingumas (jeigu $\text{pH} > 5$)	2 stotyse, kas mėnesį	Aplinkos ministerija
1.4. Nustatyti aerosolinių radionuklidų šaltinius, vertinti Ignalinos AE išmetamų radionuklidų sklaidimą aplinkoje, jų poveikį gyventojams jėgainės eksploatavimo ir jo nutraukimo metu	1.4.1. radiologinis oro monitoringas:			
	1.4.1.1. radiologinis oro monitoringas Vilniaus mieste	technogeninių ir gamtinių radionuklidų koncentracija	1 stotyje, 1 kartą per savaitę	Aplinkos ministerija
	1.4.1.2. radiologinis oro monitoringas tiesioginio Ignalinos AE poveikio zonoje	technogeninių ir gamtinių radionuklidų koncentracija	2 stotyse, 1 kartą per savaitę	Aplinkos ministerija
	1.4.1.3. radiologinis iškritų monitoringas	technogeninių radionuklidų kiekis iškritose	5 stotyse, kas 5 dienos	Aplinkos ministerija

4
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
1.5. Fiksuoti radiacinę būklę Lietuvoje tiesioginiu režimu, vertinti lygiavertės dozės galios pokyčius	1.5.1. ankstyvojo perspėjimo sistema	lygiavertės dozės galia, gama spektras pagal galimybę	18 stočių, kasdien	Aplinkos ministerija
1.6. Vertinti į atmosferą išmetamų antropogeninės kilmės teršalų kiekį, apkrovų ekosistemoms mastą, išmetamų ir absorbuojamų šiltnamio dujų kiekį, taip pat lokalių taršos šaltinių indėlį į Lietuvos oro taršą	1.6.1. išmetamų į atmosferą teršalų ir šiltnamio dujų monitoringas, oro taršos šaltinių monitoringo, atliekamo ūkio subjektų, vykdymo užtikrinimas	sieros dioksido (SO ₂), azoto oksidų (NO _x), kietųjų dalelių (KD ₁₀ , KD _{2,5}), amoniako (NH ₃), nemetaninių LOJ, anglies monoksido (CO), metalų – švino (Pb), arseno (As), kadmio (Cd), nikelio (Ni), gyvsidabrio (Hg), PAA, šiltnamio dujų (CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O, HFC, PFC, SF ₆) kiekis	pagal tarptautinių konvencijų ir Europos aplinkos agentūros reikalavimus bei Aplinkos ministerijos sudarytą Juridinių ir fizinių asmenų, privalančių vykdyti monitoringą, sąrašą, 1 kartą per metus	Aplinkos ministerija
	1.6.2. antropogeninės taršos kritinių lygių ir apkrovų ekosistemoms monitoringas	sieros dioksido (SO ₂), azoto oksidų (NO _x), amoniako (NH ₃), nemetaninių LOJ kiekis, kritiniai lygiai ir apkrovos	visoje teritorijoje, 1 kartą per metus	Aplinkos ministerija
2. APLINKOS SRITIS – VANDUO				
2.1. Vertinti požeminio vandens telkinio atsinaujinimo šaltinius, požeminio vandens kokybės kitimo tendencijas ir jas lemiančius veiksnius; vietose, iš kurių vanduo imamas geriamajam vandeniui tiekti, vertinti paimamo vandens cheminę sudėtį	2.1.1. požeminio vandens monitoringas	bendroji cheminė sudėtis (anijonai ir katijonai) mikrokomponentai pesticidai ir organiniai junginiai biogeniniai elementai (azoto junginiai) požeminio vandens lygio matavimai	280 vietų, 1 kartą kasmet 280 vietų, 2 kartus per 6 metus 280 vietų, 1 kartą per 6 metus 280 vietų, gilesniuose nei 5 metrų gręžiniuose – 1 kartą kas antri metai, kituose – 1 kartą kasmet 280 vietų, nuo 1 karto per dieną iki 1 karto per metus	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau vadinama – Lietuvos geologijos tarnyba)

5
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
2.2. Vertinti atviros Baltijos jūros dalies, pakrantės ir tarpinių vandens telkinių ekologinę būklę, cheminių medžiagų kiekį, jų koncentracijos pokyčius, antropogeninės taršos mastą, pasiskirstymą ir poveikį telkinių būklei	2.2.1. Baltijos jūros monitoringas:			
	2.2.1.1. atviros jūros monitoringas	<u>hidromorfologiniai elementai:</u> gylio variacija, substrato sudėtis <u>biologiniai elementai:</u> zooplanktonas fitoplanktonas chlorofilas a makrozoobentosas <u>fiziniai ir cheminiai elementai:</u> bendrosios sąlygos ⁴ sieros vandenilis specifiniai teršalai vandenyje specifiniai teršalai dugno nuosėdose	6 vietose, 1 kartą per 6 metus 4 vietose: 2 vietose – 2 kartus kasmet, 2 vietose – 1 kartą kasmet 3 vietose: 1 vietoje – 4 kartus kasmet, 1 vietoje – 3 kartus kasmet, 1 vietoje – 2 kartus kasmet 4 vietose: 2 vietose – 4 kartus kasmet, 2 vietose – 2 kartus kasmet 2 vietose, 1 kartą kasmet 6 vietose: 4 vietose – 4 kartus kasmet, 2 vietose – 2 kartus kasmet 1 vietoje, 2 kartus kasmet 4 vietose: atsižvelgiant į parametrus, 1–4 kartus kasmet (jeigu koncentracija mažesnė už didžiausią leistiną ar mažesnė už aptikimo ribą, stebima tik 1 kartą) 3 vietose: atsižvelgiant į parametrus, 1–3 kartus kasmet (jeigu koncentracija mažesnė už didžiausią leistiną ar mažesnė už aptikimo ribą, stebima tik 1 kartą)	Aplinkos ministerija

6
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
		specifiniai teršalai biotoje radionuklidai vandenyje ir dugno nuosėdos	1 vietoje, 1 kartą kas 3 metai (jeigu koncentracija didesnė už didžiausią leistiną, monitoringas vykdomas 1 kartą kasmet) 2 vietose, 1–4 kartus kasmet	
	2.2.1.2. Baltijos jūros pakrantės monitoringas:			
	2.2.1.2.1. veiklos monitoringas	<u>hidromorfologiniai elementai:</u> gylio variacija, substrato sudėtis vandens lygis <u>biologiniai elementai:</u> bakterioplanktonas zooplanktonas fitoplanktonas chlorofilas a makrozoobentosas makrofitai	 15 vietų, 1 kartą per 6 metus 1 vietoje, kasdien 3 vietose, 4 kartus kasmet 12 vietų: 11 vietų – 2 kartus kasmet, 1 vietoje 2 kartus per metus kas 3 metai 12 vietų: 2 vietose – 7 kartus kasmet, 8 vietose – 3 kartus kasmet, 1 vietoje – 5 kartus kasmet, 1 vietoje – 3 kartus per metus kas 3 metai 14 vietų: 2 vietose – 7 kartus kasmet, 9 vietose – 4 kartus kasmet, 1 vietoje – 5 kartus kasmet, 2 vietose – 4 kartus per metus kas 3 metai 13 vietų: 11 vietų – 1 kartą kasmet, 2 vietose – 1 kartą per 3 metus 1 vietoje, 1 kartą per 3 metus	Aplinkos ministerija, Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba Aplinkos ministerija

7
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
		<u>fiziniai ir cheminiai elementai:</u> bendrosios sąlygos skendinčios medžiagos	14 vietų: 2 vietose – 7 kartus kasmet, 9 vietose – 4 kartus kasmet, 1 vietoje – 5 kartus kasmet, 2 vietose – 4 kartus per metus kas 3 metai 5 vietose: 4 vietose – 4 kartus kasmet, 1 vietoje – 4 kartus per metus kas 3 metai	
		specifiniai teršalai vandenyje specifiniai teršalai dugno nuosėdose specifiniai teršalai biotoje radionuklidai vandenyje ir dugno nuosėdose	13 vietų, atsižvelgiant į parametrus: 11 vietų – 1–4 kartus kasmet (jeigu koncentracija mažesnė už didžiausią leistiną ar mažesnė už aptikimo ribą, stebima tik 1 kartą), 2 vietose – 1–4 kartus per metus kas 3 metai 11 vietų: atsižvelgiant į parametrus: 9 vietose – 1–3 kartus kasmet (jeigu koncentracija mažesnė už didžiausią leistiną ar mažesnė už aptikimo ribą, stebima tik 1 kartą), 2 vietose – 1–3 kartus per metus kas 3 metai 3 vietose, 1 kartą kas 3 metai (jeigu koncentracija didesnė už didžiausią leistiną, monitoringas vykdomas 1 kartą kasmet) 1 vietoje, 3–4 kartus kasmet	

8
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
	2.2.1.2.2. tiriamasis monitoringas	<u>hidromorfologiniai elementai:</u> gylio variacija substrato sudėtis <u>biologiniai elementai:</u> zooplanktonas chlorofilas zoobentosas	1 vietoje, 1 kartą per 6 metus 1 vietoje, 1 kartą per 6 metus 1 vietoje, priklausomai nuo grunto gramzdinimo dažnumo 1 vietoje, priklausomai nuo grunto gramzdinimo dažnumo 1 vietoje, priklausomai nuo grunto gramzdinimo dažnumo	Aplinkos ministerija
		<u>fiziniai ir cheminiai elementai:</u> bendrosios sąlygos skendinčios medžiagos specifiniai teršalai vandenyje specifiniai teršalai dugno nuosėdose	1 vietoje, priklausomai nuo grunto gramzdinimo dažnumo 1 vietoje, priklausomai nuo grunto gramzdinimo dažnumo 1 vietoje, priklausomai nuo grunto gramzdinimo dažnumo 1 vietoje, priklausomai nuo grunto gramzdinimo dažnumo	
	2.2.2. tarpinių vandenų monitoringas:			
2.2.2.1. Kuršių marių monitoringas:				
2.2.2.1.1. veiklos monitoringas:				

9
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
	2.2.2.1.1.1. intensyvus monitoringas	<u>hidromorfologiniai elementai:</u> gylio variacija substrato sudėtis vandens lygis	11 vietų, 1 kartą per 3 metus 11 vietų, 1 kartą per 6 metus 3 vietose, kasdien	Aplinkos ministerija, Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba
		<u>biologiniai elementai:</u> zooplanktonas fitoplanktonas chlorofilas a makrozoobentosas makrofitai ichtiofauna	7 vietose, 7 kartus kasmet 6 vietose: 3 vietose – 12 kartų kasmet, 2 vietose – 3 kartus kasmet, 1 vietoje – 5 kartus kasmet 9 vietose, 8 vietose – 12 kartų kasmet, 1 vietoje – 5 kartai kasmet 9 vietose, 1 kartą kasmet 3 vietose, 1 kartą per 3 metus 6 vietose, 1 kartą per 3 metus	Aplinkos ministerija
		<u>fiziniai ir cheminiai elementai:</u> bendrosios sąlygos skendinčios medžiagos specifiniai teršalai vandenyje specifiniai teršalai dugno nuosėdose specifiniai teršalai moliuskuose	11 vietų, 10 vietų – 12 kartų kasmet, 1 vietoje – 5 kartai kasmet 6 vietose, 12 kartų kasmet 10 vietų: atsižvelgiant į parametrus, 1–12 kartų kasmet 10 vietų: atsižvelgiant į parametrus, 1–3 kartus kasmet 2 vietose, 1 kartą kas 3 metai (jeigu koncentracija didesnė už didžiausią leistiną, monitoringas vykdomas 1 kartą kasmet)	

10
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
		sunkieji metalai (Pb, Cd, Hg), pesticidų likučiai ir polichlorintieji bifenilai (PCB) žuvyse	2 vietose, 1 kartą (rugpjūtį) kas 3 metai (jeigu koncentracija didesnė už didžiausią leistiną, monitoringas vykdomas 1 kartą kasmet)	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Žemės ūkio ministerija
		radionuklidai vandenyje ir dugno nuosėdose	1 vietoje, 3–4 kartus kasmet	Aplinkos ministerija
	2.2.2.1.1.2. ekstensyvus monitoringas	<u>hidromorfologiniai elementai:</u> gylio variacija substrato sudėtis <u>fiziniai ir cheminiai elementai:</u> bendrosios sąlygos skendinčios medžiagos specifiniai teršalai vandenyje specifiniai teršalai dugno nuosėdose	1 vietoje, 1 kartą per 6 metus 1 vietoje, 1 kartą per 6 metus 1 vietoje, 12 kartų per metus, kas 3 metai 1 vietoje, 12 kartų per metus kas 3 metai 1 vietoje: atsižvelgiant į parametrus, 1–12 kartų per metus kas 3 metai 1 vietoje: atsižvelgiant į parametrus, 1–3 kartus per metus kas 3 metai	Aplinkos ministerija
	2.2.2.2. Kuršių marių vandenių išplitimo Baltijos jūroje zona			
	2.2.2.2.1. veiklos monitoringas	<u>hidromorfologiniai elementai:</u> gylio variacija, substrato sudėtis <u>biologiniai elementai:</u> bakterioplanktonas zooplanktonas	3 vietose, 1 kartą per 6 metus 1 vietoje, 4 kartus kasmet 3 vietose, 2 kartus kasmet	Aplinkos ministerija

11
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
		fitoplanktonas chlorofilas a makrozoobentosas makrofitai ichtiofauna <u>fiziniai ir cheminiai elementai:</u> bendrosios sąlygos skendinčios medžiagos specifiniai teršalai vandenyje	3 vietose: 1 vietoje – 4 kartus kasmet, 2 vietose – 3 kartus kasmet 3 vietose, 4 kartus kasmet 3 vietose 1 kartą kasmet 1 vietoje, 1 kartą per 3 metus 3 vietose, 1 kartą per 3 metus 3 vietose, 4 kartus kasmet 1 vietoje, 4 kartus kasmet 3 vietose: atsižvelgiant į parametrus, 1–4 kartus kasmet (jeigu koncentracija mažesnė už didžiausią leistiną ar mažesnė už aptikimo ribą, stebima tik 1 kartą)	
		specifiniai teršalai dugno nuosėdose	3 vietose: atsižvelgiant į parametrus, 1–3 kartus kasmet (jeigu koncentracija mažesnė už didžiausią leistiną ar mažesnė už aptikimo ribą, stebima tik 1 kartą)	
2.3. Nustatyti etalonines sąlygas ūkinės veiklos nepaveiktuose ežeruose, vertinti ežerų ir tvenkinių ekologinę būklę, vandens balansą ežerų sistemose, vandens apykaitos ir apsivalymo greitį ir teršalų susilaikymą, teršalų	2.3.1. ežerų monitoringas:			
	2.3.1.1. priežiūros monitoringas:			
	2.3.1.1.1. intensyvus monitoringas	<u>hidromorfologiniai elementai:</u> hidrologinis režimas	12 ežerų, 1 kartą per parą, 9 kartus per metus, kasmet	Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba, Aplinkos ministerija
		morfologinės sąlygos	12 ežerų, 1 kartą per 6 metus	Aplinkos ministerija

12
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
apkrovas, jų pasiskirstymą pagrindiniuose pabaseiniuose, poveikį ežerų ir tvenkinių (ypač tarpvalstybinių) būklei		<u>biologiniai elementai:</u> fitoplanktonas makrofitai ichtiofauna makrozoobentosas <u>fiziniai ir cheminiai elementai:</u> bendrosios sąlygos vandenyje bendrosios sąlygos dugno nuosėdose specifiniai teršalai vandenyje specifiniai teršalai dugno nuosėdose	9 ežeruose, 9 kartus kasmet 9 ežeruose, 1 kartą per 3 metus 9 ežeruose, 1 kartą per 3 metus 9 ežeruose, 1 kartą per 3 metus 9 ežeruose, 9 kartus kasmet 9 ežeruose, 1 kartą per 6 metus 9 ežeruose, 4 kartus per metus, 1 kartą per 6 metus 9 ežeruose, 1 kartą per 6 metus	
		sunkieji metalai (Pb, Cd, Hg), pesticidų likučiai ir polichlorintieji bifėnilai (PCB) žuvyse	2 ežeruose, 1 kartą kas 3 metai (jeigu koncentracija didesnė už didžiausią leistiną, monitoringas vykdomas 1 kartą kasmet)	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Žemės ūkio ministerija
	2.3.1.1.2. ekstensyvus monitoringas	<u>hidromorfologiniai elementai:</u> hidrologinis režimas morfologinės sąlygos <u>biologiniai elementai:</u> fitoplanktonas makrofitai ichtiofauna	198 ežeruose, 4 kartus per metus, 1 kartą per 6 metus 198 ežeruose, 1 kartą per 6 metus 198 ežeruose, 4 kartus per metus, 1 kartą per 6 metus 144 ežeruose, 1 kartą per 6 metus 143 ežeruose, 1 kartą per 6 metus	Aplinkos ministerija

13
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
		<u>fiziniai ir cheminiai elementai:</u> bendrosios sąlygos vandenyje bendrosios sąlygos dugno nuosėdose radionuklidai vandenyje ir dugno nuosėdose sunkieji metalai (Pb, Cd, Hg), pesticidų likučiai ir polichlorintieji bifenilai (PCB) žuvyse	198 ežeruose, 4 kartus per metus, 1 kartą per 6 metus 198 ežeruose, 1 kartą per 6 metus 2 ežeruose, 2 kartus kasmet 14 ežerų, 1 kartą (rugpjūtį) kas 3 metai (jeigu koncentracija didesnė už didžiausią leistiną, monitoringas vykdomas 1 kartą kasmet)	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Žemės ūkio ministerija
	2.3.1.2. veiklos monitoringas	<u>hidromorfologiniai elementai</u> – morfologinės sąlygos <u>biologiniai elementai</u> fitoplanktonas makrofitai ichtiofauna <u>fiziniai ir cheminiai elementai:</u> bendrosios sąlygos vandenyje bendrosios sąlygos dugno nuosėdose specifiniai teršalai vandenyje	rizikos vandens telkiniuose, 1 kartą per 6 metus rizikos vandens telkiniuose, 4 kartus per metus, 1 kartą per 6 metus rizikos vandens telkiniuose, 1 kartą per 6 metus rizikos vandens telkiniuose, 1 kartą per 6 metus rizikos vandens telkiniuose, 4 kartus per metus, 1 kartą per 6 metus rizikos vandens telkiniuose, 1 kartą per 6 metus rizikos vandens telkiniuose, 4 kartus per metus, 1 kartą per 6 metus	Aplinkos ministerija

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametrų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
		specifiniai teršalai dugno nuosėdose	rizikos vandens telkiniuose, 1 kartą per 6 metus	
		radionuklidai vandenyje ir dugno nuosėdose	3 ežeruose, atsižvelgiant į ežerą – 2–6 kartus kasmet	
		sunkieji metalai (Pb, Cd, Hg), pesticidų likučiai ir polichlorintieji bifenilai (PCB) žuvyse	10 ežerų ir 1 tvenkinyje, 1 kartą (rūgpjūtį) kas 3 metai (jeigu koncentracija didesnė už didžiausią leistiną, monitoringas vykdomas 1 kartą kasmet)	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Žemės ūkio ministerija
	2.3.1.3. ežerų intakų/ištakų priežiūros monitoringas:			
	2.3.1.3.1. intensyvus monitoringas	<u>hidromorfologiniai elementai</u> – hidrologinis režimas <u>fiziniai ir cheminiai elementai</u> – bendrosios sąlygos	12 kartų kasmet	Aplinkos ministerija
	2.3.1.3.2. ekstensyvus monitoringas	<u>hidromorfologiniai elementai</u> – hidrologinis režimas <u>fiziniai ir cheminiai elementai</u> – bendrosios sąlygos	12 kartų per metus, 1 kartą per 6 metus	Aplinkos ministerija
2.4. Nustatyti etalonines sąlygas ūkinės veiklos nepaveiktose upėse, vertinti bendrą upių ekologinę būklę, gamtosauginio debito palaikymą, vandens srauto reguliavimo poveikį vandens balansui, teršalų (iš jų – pavojingų medžiagų) apkrovas, jų pasiskirstymą	2.4.1. upių monitoringas:			
	2.4.1.1. priežiūros monitoringas:			
	2.4.1.1.1. intensyvus monitoringas	<u>hidromorfologiniai elementai:</u> hidrologinis režimas	91 vietoje: atsižvelgiant į parametrus, 1 kartą per parą, 1 kartą per 10 parų, 1 kartą per mėnesį, kasmet	Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba, Aplinkos ministerija

15
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
ir srautus pagrindiniuose pabaseiniuose, poveikį upių (ypač tekančių per kelias valstybes) būklei, taip pat teršalų, upėmis patenkančių į Baltijos jūrą ir Kuršių marias, apkrovas, vertinti ir prognozuoti vandens kiekio pokyčius		morfologinės sąlygos	91 vietoje: atsižvelgiant į parametrus, 1 kartą per 10 parų, 1 kartą per mėnesį, kasmet	
		<u>biologiniai elementai:</u> fitoplanktonas makrozoobentosas makrofitai ichtiofauna fitobentosas	2 vietose, 9–12 kartų kasmet 54 vietose, 1 kartą kasmet 37 vietose, 1 kartą per 3 metus 49 vietose, 1 kartą per 3 metus 54 vietose, 1 kartą kasmet – arba 1 kartą per 3 metus	Aplinkos ministerija
		<u>fiziniai ir cheminiai elementai:</u> bendrosios sąlygos specifiniai teršalai vandenyje specifiniai teršalai dugno nuosėdose	59 vietose: atsižvelgiant į parametrus, 4–12 kartų kasmet 59 vietose: atsižvelgiant į parametrus, 4 arba 12 kartų per metus (jeigu koncentracija mažesnė už didžiausią leistiną, monitoringas vykdomas 1 kartą per 6 metus) 59 vietose, 1 kartą per 6 metus	
		sunkieji metalai (Pb, Cd, Hg), pesticidų likučiai ir polichlorintieji bifenilai (PCB) žuvyse	35 vietose (iš viso 19 upių), 1 kartą kas 3 metai (jeigu koncentracija didesnė už didžiausią leistiną, monitoringas vykdomas 1 kartą kasmet)	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Žemės ūkio ministerija
		<u>radionuklidai:</u> vandenyje dugno nuosėdose	9 vietose, 4 kartus kasmet 9 vietose, 2 kartus kasmet	Aplinkos ministerija

16
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
		žuvyse	9 vietose, 1 kartą kas 3 metai (jeigu koncentracija didesnė už didžiausią leistiną, monitoringas vykdomas 1 kartą kasmet)	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Žemės ūkio ministerija
	2.4.1.1.2. ekstensyvus monitoringas	<u>hidromorfologiniai elementai:</u> hidrologinis režimas morfologinės sąlygos <u>biologiniai elementai:</u> makrozoobentosas makrofitai ichtiofauna fitobentosas <u>fiziniai ir cheminiai elementai – bendrosios sąlygos</u>	173 vietose, 4 kartus per metus, 1 kartą per 6 metus 173 vietose, 1 kartą per 6 metus 173 vietose, 1 kartą per 6 metus 73 vietose, 1 kartą per 6 metus 173 vietose, 1 kartą per 6 metus 173 vietose, 1 kartą per 6 metus 173 vietose, 4 kartus per metus, 1 kartą per 6 metus	Aplinkos ministerija
	2.4.1.2. veiklos monitoringas	<u>hidromorfologiniai elementai:</u> hidrologinis režimas morfologinės sąlygos <u>biologiniai elementai:</u> makrozoobentosas makrofitai	rizikos vandens telkiniuose, 4–12 kartų per metus, 1 kartą per 6 metus rizikos vandens telkiniuose, 1 kartą per 6 metus rizikos vandens telkiniuose, 1 kartą per 6 metus rizikos vandens telkiniuose, 1 kartą per 6 metus	Aplinkos ministerija

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
		ichtiofauna fitobentosas <u>fiziniai ir cheminiai elementai:</u> bendrosios sąlygos specifiniai teršalai vandenyje specifiniai teršalai dugno nuosėdose	rizikos vandens telkiniuose, 1 kartą per 6 metus rizikos vandens telkiniuose, 1 kartą per 6 metus rizikos vandens telkiniuose: atsižvelgiant į poveikio vandens telkiniui tipą, 4 arba 12 kartų per metus, 1 kartą per 6 metus rizikos vandens telkiniuose 12 kartų per metus, 1 kartą per 6 metus rizikos vandens telkiniuose 1 kartą per 6 metus	
2.5. Užtikrinti, kad būtų vertinamas iš stacionarių taršos šaltinių išmetamų teršalų poveikis vandens kokybei ir vandens telkinių ekologinei būklei, taip pat paimamo ir išleidžiamo vandens kiekis	2.5.1. paviršinio ir požeminio vandens taršos šaltinių monitoringo, atliekamo ūkio subjektų, vykdymo užtikrinimas	atsižvelgiant į įmonės gamybai būdingus išmetamus teršalus ir veiklos pobūdį	pagal Aplinkos ministerijos sudarytą juridinių ir fizinių asmenų, privalančių vykdyti monitoringą, sąrašą, atsižvelgiant į nuotekų kiekį, gyventojų ekvivalentą (GE) ir veiklos pobūdį	Aplinkos ministerija
3. APLINKOS SRITIS – DIRVOŽEMIS				
3.1. Vertinti miškų ir laukų svarbiausių dirvožemio kokybės rodiklių – bendrųjų savybių, organinės medžiagos būklės ir rūgštingumo parametru – pokyčius	3.1.1. dirvožemio būklės monitoringas	<u>bendrosios dirvožemio savybės</u> – dirvožemio profilio aprašymas, dirvožemio tipas, dirvodarinė uoliena, aikštelės charakteristikos, tankis, granulometrija (įskaitant skeletą), rūgštingumas	138 aikštelėse (ne didesnėse kaip 250 kv. metrų), iš jų – 67 miškų dirvožemio aikštelėse (įeina į 4.2.1 priemonę) ir 71 laukų dirvožemio aikštelėje (stebėjimai ne mažiau kaip 2 gyliuose – humusingajame ir dirvodariniame), 1 kartą per 10 metų	Aplinkos ministerija, Lietuvos geologijos tarnyba

18
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
		<u>dirvožemio organinės medžiagos būklė</u> – bendros organinės anglies, bendro organinio azoto kiekis, kaitinimo nuostolis (LOI); <u>dirvožemio rūgštingumo parametrai</u> : rūgštingumas, mainų katijonai (Ca, Mg, K, Na, Fe, Al, Mn)	138 aikštelėse (ne didesnėse kaip 250 kv. metrų), iš jų – 67 miškų dirvožemio aikštelėse (įeina į 4.2.1 priemonę) ir 71 laukų dirvožemio aikštelėje (stebėjimai ne mažiau kaip 2 gyliuose – humusingajame ir dirvodariniame), 1 kartą per 5 metus	Lietuvos geologijos tarnyba
3.2. Vertinti dirvožemio pasklidusios taršos iš žemės ūkio veiklos mastą atsižvelgiant į grėsmę, kad vėl suintensyvėjus žemės ūkio veiklai gali padidėti užterštumas pesticidų likučiais ir azoto junginiais, bei į vietinę ir regioninę taršą iš reikšmingų ūkio subjektų ypač pavojingomis medžiagomis, vertinti dirvožemio praradimo dėl urbanizacijos laipsnį ir greitį	3.2.1. poveikio dirvožemio būklei monitoringas:			
	3.2.1.1. pasklidusios dirvožemio taršos monitoringas	metalų (As, Cd, Cr, Cu, Hg, V, Ni, Pb, Se, Zn), fosforo (P), sieros (S) kiekis <i>aqua regia</i> ištraukoje	138 aikštelėse (tose pačiose kaip 3.1.1 priemonėi, stebėjimai ne mažiau kaip 2 gyliuose, papildomai – ne mažiau kaip 10 procentų apimties privalomųjų dublikatų), 1 kartą per 10 metų	Lietuvos geologijos tarnyba, Aplinkos ministerija
	3.2.1.2. dirvožemio plotų užstatymo stebėjimai	užstatytos teritorijos ploto kaita	suderintai su kraštovaizdžio monitoringo priemonėmis, 1 kartą per 5 metus	Lietuvos geologijos tarnyba
3.3. Uztikrinti, kad būtų vertinamas iš kitų stacionarių taršos šaltinių išmetamų teršalų poveikis dirvožemio kokybei	3.3.1. dirvožemio taršos šaltinių monitoringo, atliekamo ūkio subjektų, vykdymo užtikrinimas	atsižvelgiant į įmonės gamybai būdingus išmetamus teršalus	pagal Aplinkos ministerijos sudarytą Juridinių ir fizinių asmenų, privalančių vykdyti monitoringą, sąrašą, atsižvelgiant į įmonės gamybai būdingų išmetamų teršalų rūšį ir kiekį	Aplinkos ministerija

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
4. APLINKOS SRITIS – GYVOJI GAMTA				
4.1. Vertinti ir prognozuoti Europos Bendrijos svarbos buveinių ir rūšių būklės pokyčius, natūralių ir antropogeninių veiksnių poveikį jiems, sudarant sąlygas priimti tinkamiausius sprendimus dėl buveinių ir rūšių apsaugos ir atkūrimo	4.1.1. Europos Bendrijos svarbos buveinių monitoringas:			
	4.1.1.1. jūros buveinių monitoringas	vandens fizinės ir cheminės savybės; dugno morfologija, būdingų organizmų įvairovė ir gausumas	1 vietoje, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai, pradedant ne vėliau kaip 2010 metais	Aplinkos ministerija
	4.1.1.2. upių žiočių ir lagūnų buveinių monitoringas	vandens savybės, būdingų organizmų įvairovė ir gausumas; augalų bendrijų struktūra, išsidėstymas	1 vietoje, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai, pradedant ne vėliau kaip 2010 metais	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau vadinama – Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba), Aplinkos ministerija
	4.1.1.3. pajūrio ir žemyninių smėlynų buveinių monitoringas	būdingų organizmų įvairovė ir gausumas; buveinių užimamas plotas; fizinę aplinką formuojantys gamtiniai veiksniai	24 vietose, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai rotaciniu principu: kasmet po 1/3 vietų, pradedant ne vėliau kaip 2010 metais	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aplinkos ministerija
	4.1.1.4. ežerų buveinių monitoringas	vandens fizinės ir cheminės savybės; būdingų organizmų įvairovė ir gausumas; augalų bendrijų struktūra ir išsidėstymas	62 vietose, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai rotaciniu principu: kasmet po 1/3 vietų, pradedant ne vėliau kaip 2010 metais	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aplinkos ministerija
	4.1.1.5. upių buveinių monitoringas	vandens fizinės, cheminės ir dinaminės savybės, būdingų organizmų įvairovė ir gausumas, augalų bendrijų struktūra ir išsidėstymas	17 vietų, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai rotaciniu principu: kasmet po 1/3 vietų, pradedant ne vėliau kaip 2010 metais	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aplinkos ministerija
	4.1.1.6. viržynų ir krūmynų buveinių monitoringas	būdingų augalų įvairovė ir gausumas; augalų bendrijų struktūra, buveinių užimamas plotas	9 vietose, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai rotaciniu principu: kasmet po 1/3 vietų, pradedant ne vėliau kaip 2010 metais	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aplinkos ministerija

20
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
	4.1.1.7. pievų buveinių monitoringas	būdingų augalų įvairovė ir gausumas; augalų bendrijų struktūra; buveinių užimamas plotas ⁵	113 vietų, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai rotaciniu principu: kasmet po 1/3 vietų, pradedant ne vėliau kaip 2010 metais	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aplinkos ministerija
		dirvožemio cheminės savybės; bendrijų rūšių sudėtis ir gausumas, augalų gyvybingumas; bendrijų struktūra ir plotai; šieno botaninė sudėtis, antžeminės dalies biologinis produktyvumas	11 vietų, 1 kartą kas 3 metai	Aplinkos ministerija, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba
	4.1.1.8. pelkių buveinių monitoringas	hidrologinis režimas; būdingų augalų įvairovė ir gausumas; augalų bendrijų struktūra, išsidėstymas, buveinių užimamas plotas	143 vietose, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai rotaciniu principu: kasmet po 1/3 vietų, pradedant ne vėliau kaip 2010 metais	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aplinkos ministerija
		hidrologinis režimas, vandens fizinės ir cheminės savybės; pelkių mikromorfų įvairovė ir gausumas; augalų populiacijų struktūra, rūšių dažnumas, gausumas, fertilumas	8 vietose, 1 kartą kas 3 metai	Aplinkos ministerija
	4.1.1.9. atodangų ir olų buveinių monitoringas	buveinių užimamas plotas; paviršiaus morfologija	8 vietose, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai, pradedant ne vėliau kaip 2010 metais	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aplinkos ministerija
	4.1.1.10. miškų buveinių monitoringas	būdingų augalų įvairovė ir gausumas; augalų bendrijų struktūra, išsidėstymas; buveinių užimamas plotas ⁶	261 vietoje, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai rotaciniu principu: kasmet po 1/3 vietų, pradedant ne vėliau kaip 2010 metais	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aplinkos ministerija
	4.1.2. Europos Bendrijos svarbos rūšių, kurių apsaugai būtina steigti teritorijas (išskyrus paukščių), monitoringas:			

21
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
	4.1.2.1. retųjų žinduolių monitoringas	rūšių individų gausumo parametrai atsižvelgiant į rūšį; buveinės savybių, svarbių stebimai rūšiai, išsaugojimo laipsnis	5 vietose lūšių populiacijos būklei stebėti, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai, pradedant ne vėliau kaip 2008 metais 20 vietų ūdrų populiacijos būklei stebėti (kartu stebėti ir invazinę rūšį – kanadines audines – 4.6.1.2 priemonė), ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai, pradedant ne vėliau kaip 2008 metais 10 vietų šikšnosparnių populiacijos būklei stebėti, ne rečiau kaip 1 kartą per sezoną kas 3 metai, pradedant ne vėliau kaip 2008 metais	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aplinkos ministerija
	4.1.2.2. retųjų roplių ir varliagyvių monitoringas	rūšių individų gausumo parametrai atsižvelgiant į rūšį; buveinės savybių, svarbių stebimai rūšiai, išsaugojimo laipsnis, atkūrimo galimybės	11 vietų, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai, pradedant ne vėliau kaip 2008 metais	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aplinkos ministerija
	4.1.2.3. retųjų žuvų ir nęgių monitoringas	rūšių individų gausumo parametrai atsižvelgiant į rūšį; buveinės savybių, svarbių stebimai rūšiai, išsaugojimo laipsnis, atkūrimo galimybės	24 vietose, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai, pradedant ne vėliau kaip 2008 metais	Aplinkos ministerija
	4.1.2.4. retųjų bestuburių monitoringas	rūšių individų gausumo parametrai atsižvelgiant į rūšį; buveinės savybių, svarbių stebimai rūšiai, išsaugojimo laipsnis, atkūrimo galimybės	38 vietose, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai, pradedant ne vėliau kaip 2008 metais	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aplinkos ministerija
		populiacijos gausumo parametrai	21 vietoje plačiažnyplių vėžių populiacijos būklei stebėti, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai rotaciniu principu, pradedant ne vėliau kaip 2008 metais	Aplinkos ministerija

22
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
	4.1.2.5. retųjų augalų monitoringas	Europos Bendrijos svarbos rūšių ir visų gegužraibinių individų gausumas, gyvybingumas, fertilumas, populiacijos užimamas plotas; augavietės charakteristikos; buveinės savybių, svarbių stebimai rūšiai, išsaugojimo laipsnis ir atkūrimo galimybės	55 vietose, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai, pradedant ne vėliau kaip 2008 metais	Aplinkos ministerija
	4.1.3. Europos Bendrijos svarbos paukščių rūšių, kurių apsaugai būtina steigti teritorijas, monitoringas:			
	4.1.3.1. globaliai nykstančių paukščių rūšių (išskyrus griežles) monitoringas	5 rūšių individų ar porų gausumo parametrai atsižvelgiant į rūšį; buveinės savybių išsaugojimo laipsnis	11 teritorijų, ne rečiau kaip 1 kartą kasmet	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aplinkos ministerija
		rūšių individų ar porų gausumo parametrai atsižvelgiant į rūšį	papildomai ne mažiau kaip 25 procentų monitoringo apimties teritorijoje už Natura 2000 tinklo ribų, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai	Aplinkos ministerija
	4.1.3.2. griežlių monitoringas	teritorinių patinų gausumo parametrai; buveinės savybių išsaugojimo laipsnis	20 teritorijų (iš jų 2 sutampa su 4.1.3.1 priemonės teritorijomis), 1 kartą kas 2 metai	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aplinkos ministerija
		teritorinių patinų gausumo parametrai	papildomai ne mažiau kaip 25 procentų monitoringo apimties teritorijoje už Natura 2000 tinklo ribų, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai	Aplinkos ministerija
	4.1.3.3. migruojančių vandens ir pelkių paukščių sankauptų vietų monitoringas	maksimalus sezono metu užregistruotų atskirų rūšių individų skaičius; vietos savybių išsaugojimo laipsnis	14 teritorijų (iš jų 12 sutampa su 4.1.3.4 ir 4.1.3.1 priemonių teritorijomis), 1 kartą kas 1–3 metai (kasmet – globaliai nykstančioms rūšims (4 teritorijose), kas 2 metai – priekrantėje ties Kuršių nerija, kitur – kas 3 metai)	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aplinkos ministerija

23
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
	4.1.3.4. perinčių retųjų paukščių rūšių monitoringas	rūšių besiveisiančių individų/porų gausumo parametrai; vietos savybių išsaugojimo laipsnis rūšių besiveisiančių individų/porų gausumo parametrai	70 teritorijų (iš jų 5 sutampa su 4.1.3.1, 18 – su 4.1.3.2 priemonių teritorijomis), 1 kartą kas 2–3 metai (kas 2 metus – 18 teritorijų kurtiniams, upinėms, mažosioms ir juodosioms žuvėdroms, žalvarniams) papildomai ne mažiau kaip 25 procentų monitoringo apimties teritorijoje už Natura 2000 tinklo ribų, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aplinkos ministerija
	4.1.3.5. paukščių migracijos srautų susilieimo vietų monitoringas	per sezoną užregistruotų individų ir rūšių skaičius; vietos savybių išsaugojimo laipsnis	2 teritorijose (Kuršių nerijoje ir Nemuno deltoje – sutampa su 4.1.3.4 priemonės teritorijomis), ne rečiau kaip 1 kartą kas 6 metai	Aplinkos ministerija
	4.1.4. kitų Europos Bendrijos svarbos rūšių monitoringas	vilkų gausumo ir paplitimo parametrai	30 teritorijų, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai	Aplinkos ministerija
		bebrų gausumo ir paplitimo parametrai	38 teritorijose, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aplinkos ministerija

24
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
4.2. Operatyviai vertinti miškų būklės kaitą erdvės ir laiko atžvilgiu dėl oro teršalų tolimųjų pernašų ir kitų stresinių veiksnių poveikio	4.2.1. I lygio (europinis ir regioninis) miškų būklės monitoringas	<u>I lygis (europinis ir regioninis):</u> lajos būklės parametrai, stiebo būklės parametrai, stiebo taksaciniai parametrai, vietovės parametrai, bendrieji medyno parametrai, bendrieji medžio parametrai <u>I lygis (tik europinis):</u> dirvožemio cheminės sudėties parametrai, dirvožemio granulimetrinės sudėties parametrai, lapijos cheminės sudėties parametrai	<u>I lygis (europinis)</u> – 74 monitoringo vietose (iš jų apie 10 procentų patenka į rezervą ir nematuojami, iki susiformuoja naujas medynas): 1 kartą kasmet – lajos būklės parametrai, stiebo būklės parametrai, stiebo taksaciniai parametrai; 1 kartą kas 10 metų – dirvožemio cheminės ir granulimetrinės sudėties parametrai, lapijos cheminės sudėties parametrai. Steigiant monitoringo vietą ar įvykus pakitimams, – bendrieji medyno ir medžio parametrai	Aplinkos ministerija
			<u>I lygis (regioninis)</u> – 889 monitoringo vietose (iš jų apie 10 procentų patenka į rezervą ir nematuojami, iki susiformuoja naujas medynas): ¼ monitoringo vietų 1 kartą kasmet – lajos būklės parametrai, stiebo būklės parametrai, stiebo taksaciniai parametrai. Steigiant monitoringo vietą ar įvykus pakitimams, – bendrieji medyno ir medžio parametrai	

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
4.3. Vertinti teršalų ir kitų stresinių veiksnių poveikį labiausiai paplitusioms (būdingoms) miško ekosistemoms	4.3.1. II lygio (intensyvus) miškų būklės monitoringas	<p>medyno ir medžio parametrai, vietovės parametrai, bendrieji medžio parametrai, augalijos dangos parametrai, dirvožemio cheminės sudėties parametrai, dirvožemio granulimetrinės sudėties parametrai, lapijos cheminės sudėties parametrai, lapijos pažeidimo dėl ozono koncentracijos parametrai</p> <p>dirvožemio tirpalo cheminės sudėties parametrai, oro cheminės sudėties parametrai, kritulių cheminės sudėties parametrai, medžių fenologiniai parametrai</p>	<p>9 monitoringo vietose: lajų būklės įvertinimas – 1 kartą kasmet; medžių prieaugio matavimai – 1 kartą kas 5 metai; dirvožemio tyrimai (cheminės ir mechaninės sudėties parametrai) – 1 kartą kas 10 metų; lapijos cheminė analizė, augalijos dangos apskaita – 1 kartą kas 2 metai; pažeidimai dėl ozono – 1 kartą kasmet. Vietovės parametrai, bendrieji medžio ir medyno parametrai – steigiant monitoringo vietą ar įvykus pakitimams</p> <p>3 monitoringo vietose (parametrai matuojami papildomai, greta aukščiau nurodytų, matuojamų 9 monitoringo vietose): dirvožemio tirpalo cheminės sudėties analizė – maždaug 6 kartus per sezoną kasmet; oro kokybės matavimai – 6 kartus kasmet; teršalų iškritos – 15 kartų per sezoną kasmet; fenologiniai stebėjimai (nuokritos) – maždaug 10 kartų kasmet</p>	Aplinkos ministerija
4.4. Rinkti ir vertinti informaciją, kad būtų užtikrinta tinkama medžiojamųjų gyvūnų ir žuvų išteklių apsauga ir subalansuotas naudojimas	4.4.1. medžiojamųjų limituojamų kanopinių žvėrių monitoringas	tauriųjų elnių, stirnų, briedžių gausumo ir paplitimo parametrai	40 teritorijų, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai	Aplinkos ministerija
	4.4.2. žuvų monitoringas:			
	4.4.2.1. praeivių žuvų būklės monitoringas	lašišų ir šlakių populiaciniai ir paplitimo parametrai	70 teritorijų ne rečiau kaip 1 kartą kasmet, 50 teritorijų – ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai	Aplinkos ministerija

26
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
		lašišų, šlakių, žiobrių ir nėgių reproduktorių gausumo ir populiaciniai parametrai iki žuvų pralaidos atplaukiančių migruojančių žuvų kiekis ir jų dalis, pakilusi pralaida	15 teritorijų, 4 kartus kasmet, migracijos laikotarpiu 4 teritorijose, 24 kartus kasmet, migracijos laikotarpiu	Žemės ūkio ministerija
	4.4.2.2. verslinių žuvų populiacijų būklės ir išteklių naudojimo monitoringas ⁷	žuvų gausumo, biomasės ir paplitimo parametrai	26 teritorijose: 10 teritorijų (iš jų 2 – jūros priekrantėje) ne rečiau kaip 1 kartą kasmet, 16 teritorijų – ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai	Aplinkos ministerija
		žuvų bendrijų parametrai (rūšinė sudėtis, pagrindinių verslinių rūšių biomasė, ilgio/amžiaus struktūra, jauniklių gausa)	4 teritorijose atviroje jūroje, 1 kartą kas 3 mėnesiai	Žemės ūkio ministerija
	4.4.2.3. žuvų užkrečiamųjų ligų monitoringas	žuvų ligos	25 ežeruose, 38 teritorijose upėse (iš viso 12 upių), 2 kartus kasmet	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Žemės ūkio ministerija
4.5. Stebinti laukų augalijos pokyčius, vertinti žemės ūkio plėtros poveikį biologiškai įvairovei agrarizuotoje teritorijoje, formuoti ekologinį pagrindą ariamosios žemės konversijai	4.5.1. laukų augalijos monitoringas	rūšių įvairovė, gausumas ir dažnumas; bendrijų įvairovė ir struktūra; dirvožemio cheminės savybės	8 vietose, ne rečiau kaip 1 kartą kas 5 metai	Aplinkos ministerija
4.6. Vertinti, prognozuoti ir kontroliuoti didžiausią grėsmę Lietuvos biologinei įvairovei keliančių nevietinių invazinių augalų ir gyvūnų	4.6.1. probleminių invazinių rūšių monitoringas:			
	4.6.1.1. invazinių augalų rūšių monitoringas	populiacijos ir buveinės būklės demografiniai, morfologiniai parametrai	40 vietų (po 5 poligonus kiekvienai iš 8 stebimų rūšių), ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai	Aplinkos ministerija

27
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
rūšių plitimą, prognozuoti pavojingiausių kraujasiurbių vabzdžių rūšių populiacijų gausumo protrūkius	4.6.1.2. invazinių gyvūnų rūšių monitoringas	<p>kraujasiurbių mašalų populiacijų gausumo ir paplitimo parametrai</p> <p>kaštoninių minakandžių gausumo ir paplitimo parametrai</p> <p>Ponto–Kaspijos vėžiagyvių, rainuotųjų vėžių ir kitų neseniai pastebėtų invazinių vandens gyvūnų rūšių plitimo vektoriai ir greitis, rūšinė sudėtis, gausumas</p> <p>Ponto–Kaspijos vėžiagyvių, kuniškųjų krabų ir kitų neseniai pastebėtų invazinių rūšių plitimo vektoriai ir greitis, rūšinė sudėtis, gausumas</p>	<p>4 teritorijose, ne rečiau kaip 2 kartus kasmet</p> <p>5 teritorijose, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai</p> <p>7 vektoriuose (maršrutuose) (Nemunas, Neris, 5 kitų pagrindinių upių baseinuose), 1 kartą kas 3 metai rotaciniu principu – kasmet po 1/3 vektorių</p> <p>2 vektoriuose jūroje ir tarpiniuose vandenyse (Kuršių marios, Klaipėdos jūrų uosto akvatorija), ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai (suderintai su 2.2.1 ir 2.2.2 priemonėmis)</p>	Aplinkos ministerija
		kanadinių audinių gausumo ir paplitimo parametrai	10 teritorijų, ne rečiau kaip 1 kartą kas 3 metai, pradedant ne vėliau kaip 2008 metais (suderintai su 4.1.2.1 priemone)	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Aplinkos ministerija
4.7. Užtikrinti, kad būtų vertinamas ūkio subjektų veiklos (įskaitant GMO tiekimą į rinką) poveikis biologinei įvairovei ir gyvosios gamtos ištekliams	4.7.1. ūkinės veiklos poveikio biologinei įvairovei ir gyvosios gamtos ištekliams monitoringo, atliekamo ūkio subjektų, vykdymo užtikrinimas	atsižvelgiant į įmonės veiklos pobūdį	pagal Aplinkos ministerijos sudarytą Juridinių ir fizinių asmenų, privalančių vykdyti monitoringą, sąrašą, atsižvelgiant į įmonės veiklos pobūdį ir galimo poveikio rūšį	Aplinkos ministerija

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
5. APLINKOS SRITIS – EKOSISTEMOS				
5.1. Vertinti tolimųjų oro teršalų pernašų iš Vakarų ir Vidurio Europos valstybių srautus, jų kaitą pagrindiniuose Lietuvos kraštovaizdžio tipuose, identifikuojant antropogeniškai sąlygotus ir natūralius ekosistemų pokyčius kintančio klimato sąlygomis, teršalų transformaciją ir poveikį miško dirvožemio, vandens kokybei ir augalijos būklei	5.1.1. sąlygiškai natūralių ekosistemų monitoringas:			
	5.1.1.1. oro ir kritulių monitoringas	<p>fizikiniai ir meteorologiniai matavimai, saulės aktyvumo fizikiniai matavimai</p> <p>oro cheminiai matavimai (įeina į 1.3.1.1 priemonę) – sieros oksidų (SO_2, SO_4^{2-}), azoto dioksido (NO_2), aerolinių nitratų ir azoto rūgšties ($\text{NO}_3^- + \text{HNO}_3$), aerolinio amonio ir amoniako ($\text{NH}_3 + \text{NH}_4^+$), ozono ($\text{O}_3$) kiekis</p> <p>kritulių cheminiai matavimai (įeina į 1.3.1.2 priemonę) – rūgštingumas; ištirpusių nitratų ($\text{NO}_3\text{-N}$) ir amonio ($\text{NH}_4\text{-N}$), aerolinio sulfato ($\text{SO}_4\text{-S}$), chloro (Cl), šarminių metalų (K, Na, Ca, Mg) kiekis, specifinis elektros laidumas, šarmingumas (jeigu $\text{pH} > 5$). Papildomai – sunkiųjų metalų tyrimai iškritose</p>	<p>2 stotyse, nuolat</p> <p>2 stotyse, ozonas – nuolat; kiti parametrai – kas savaitę</p> <p>2 stotyse, kas mėnesį</p>	Aplinkos ministerija
	5.1.1.2. dirvožemio ir vandens būklės monitoringas	<p><u>dirvožemio cheminiai matavimai:</u> rūgštingumo, agrocheminiai, fiziniai ir dirvodaros procesų parametrai</p> <p><u>dirvožemio vandens fiziniai ir cheminiai matavimai:</u> rūgštingumo parametrai, teršalų ir bioelementų koncentracija</p> <p><u>gruntinio vandens cheminiai matavimai:</u> rūgštingumo ir dirvodaros procesų greičio parametrai, bioelementų ir teršalų koncentracija</p>	<p>2 stotyse, kas 5 metai</p> <p>2 stotyse, sunkieji metalai – 3 kartus kasmet; kiti parametrai – kas mėnesį</p> <p>2 stotyse, sunkieji metalai – 3 kartus kasmet; kiti parametrai – kas 2 mėnesiai</p>	Aplinkos ministerija

29
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
		<p><u>upelių vandens cheminiai matavimai:</u> rūgštingumo ir debito parametrai, bioelementų ir teršalų koncentracija</p> <p><u>upelių hidrobiologiniai stebėjimai:</u> bentofaunos rūšinės sudėties parametrai; rūšių tankumo parametrai; biomasė</p> <p><u>dirvožemio faunos apskaita:</u> pedobiontų tankumo parametrai, mikrobiologinio dirvos aktyvumo parametrai</p>	<p>2 stotyse, sunkieji metalai – 3 kartus kasmet; kiti parametrai kas mėnesį</p> <p>2 stotyse, 2 kartus kasmet (pavasariį ir rudenį)</p> <p>2 stotyse, kas 5 metai</p>	
	5.1.1.3. augalijos būklės monitoringas	<p><u>lapijos cheminiai matavimai:</u> fiziniai parametrai, bioelementų ir teršalų koncentracija</p> <p><u>nuokritų cheminiai matavimai:</u> fiziniai parametrai, bioelementų ir teršalų koncentracija, nuokritų destrukcijos greitis</p> <p><u>sumedėjusios augalijos stebėjimai:</u></p> <p>a) medžių būklės stebėjimai; medžių pažeidimų ir lajos būklės parametrai</p> <p>b) medynų vystymosi eigos stebėjimai; medžių iškritimo, atsikūrimo ir prieaugio parametrai</p> <p>c) medynų biomasė ir bioelementų kiekio matavimai, rūšinės sudėties, amžiaus ir tankumo parametrai</p> <p><u>žolinės augalijos stebėjimai</u> (rūšinės įvairovės, dažnumo ir padengimo parametrai) ir sunkiųjų metalų kiekio samanose matavimai</p>	<p>2 stotyse, 1 kartą kasmet</p> <p>2 stotyse, nuokritų kiekis – kas mėnesį, cheminiai matavimai – kas 3 mėnesiai, destrukcija – kas 5 metai</p> <p>2 stotyse, 1 kartą kasmet</p> <p>2 stotyse, 1 kartą kas 5 metai; fotosintetiškai aktyvi saulės spinduliuotė – kasmet</p> <p>2 stotyse, kas 5 metai</p> <p>2 stotyse, kas 5 metai baseine (kasmet intensyvaus stebėjimo laukeliuose); sunkieji metalai samanose – kas 5 metai</p>	Aplinkos ministerija

30
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
		<p><u>epifitinių kerpių stebėjimai</u>: rūšinės įvairovės, gausumo ir būklės parametrai, bendrijų vystymosi parametrai</p> <p><u>sausumos žaliadumlių stebėjimai</u> – žaliadumlių gausumo parametrai</p>	<p>2 stotyse, rūšinė įvairovė, gausumas ir būklė – kas 5 metai; bendrijos vystymasis – kasmet</p> <p>2 stotyse, kasmet</p>	
<p>5.2. Vidurio Lietuvos žemumoje vertinti išnešamų iš agroekosistemų maisto medžiagų kiekį, ūkininkavimo baseino teritorijoje poveikį vandens telkiniams, nustatyti taršos šaltinius ir parinkti veiksmingiausias priemones žemės ūkio taršai mažinti</p>	<p>5.2.1. agroekosistemų monitoringas</p>	<p><u>hidrologiniai parametrai</u> – upelių ir drenažo sistemų debitai</p> <p><u>cheminiai vandens parametrai</u>: rūgštingumas, bendras azoto, bendras fosforo, nitratų (NO₃), nitritų (NH₄), fosfatų (PO₄), sulfatų (SO₄), chloro (Cl), šarminių metalų (Na, Mg, Ca, K) kiekis, specifinis elektros laidumas, biocheminis deguonies suvartojimas</p> <p><u>dirvožemio savybės</u>: tipas, mechaninė sudėtis, maisto medžiagų atsargos</p> <p><u>žemės naudojimo</u> (pasėlių struktūros, tręšimo, derliaus, gyvulių tankio ir mėšlo tvarkymo) ir natrio, fosforo, kalio (NPK) balansas atskiriems sėjomainos laukams ir visam baseinui</p> <p><u>makrozoobentosos būklės parametrai</u>: taksonominė sudėtis, gausumas, biomasė, struktūra</p>	<p>1 teritorijoje, ne mažiau kaip 8 stebėjimo vietose, upelių debitas – kiekvieną parą, drenažo – ne rečiau kaip 52 kartus kasmet</p> <p>1 teritorijoje, ne mažiau kaip 6 stebėjimo vietose, ne rečiau kaip 12 kartų kasmet</p> <p>1 teritorijoje, ne mažiau kaip 8 stebėjimo vietose, 1 kartą kas 5 metai</p> <p>1 teritorijoje, ne mažiau kaip 8 stebėjimo vietose, 1 kartą kasmet</p> <p>1 teritorijoje, ne mažiau kaip 2 stebėjimo vietose, ne rečiau kaip 2 kartus kasmet</p>	<p>Aplinkos ministerija</p>

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
		<u>sėtinių pievų bendrijų struktūros ir produktyvumo parametrai</u> – bendrijų fitocenotiniai aprašymai, žolynų botaninė sudėtis, ūkinis produktyvumas, antžeminė fitomasė, ariamojo dirvožemio horizonto agrocheminės savybės	1 teritorijoje, ne mažiau kaip 4 aikštelėse, 3 kartus kasmet	
6. APLINKOS SRITIS – KRAŠTOVAIZDIS				
6.1. Nacionaliniu, regioniniu ir vietiniu lygiais nustatyti žemės dangos klasių pokyčius, analizuoti jų teritorinį pasiskirstymą ir įvertinti kraštovaizdžio poliarizacijos laipsnį	6.1.1. kraštovaizdžio struktūros pokyčių nacionaliniu ir regioniniu lygiais monitoringas	<u>nustatoma</u> 44 žemės dangos klasių užimamas plotas (ha, %), pokyčiai (ha, %) <u>analizuojama</u> žemės dangos klasių teritorinis pasiskirstymas, kraštovaizdžio poliarizacijos laipsnis	Corine LandCover duomenų, palydovinių vaizdų analizės (M1:100 000) nacionaliniu ir regioniniu lygiais (7 žemėvaizdžių tipuose), 1 kartą kas 5 metai	Aplinkos ministerija
	6.1.2. kraštovaizdžio struktūros pokyčių vietiniu lygiu monitoringas	<u>nustatoma</u> 87 žemės dangos klasių užimamas plotas (ha, %), pokyčiai (ha, %) <u>analizuojama</u> žemės dangos klasių teritorinis pasiskirstymas, kraštovaizdžio poliarizacijos laipsnis; fragmentacijos rodikliai, žemės naudojimo rodikliai	Corine LandCover duomenų, palydovinių vaizdų, ortofotografinių planų, žemės fondo duomenų analizės atrinktuose etalonuose ⁸ (M1:50 000 ar stambesnis; ne mažiau kaip 10 teritorijų po 25 kv. km), atspindinčiuose Lietuvos kraštovaizdžio įvairovę, geoekologinį jautrumą, probleminius arealus pagrindu, fragmentacijos ir žemės naudojimo rodikliai – 1 kartą kasmet, kiti parametrai – 1 kartą kas 5 metai	Aplinkos ministerija, Žemės ūkio ministerija

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
<p>6.2. Įvertinti vandenių ir grunto pernašą priekrantėje, paplūdimių būklę ir apsauginio paplūdimio, kopagūbrio ir kranto dinamiką, antropogeninius ir hidrometeorologinius veiksnius, skatinančius krantų ardą</p>	<p>6.2.1. krantų dinamikos monitoringas</p>	<p>hidrologiniai: vandens lygis, bangavimo elementai</p> <p>meteorologiniai: vėjo kryptis ir greitis, oro temperatūra</p> <p>grunto pernaša priekrantėje: vandens srovės kryptis ir greitis, nešmenų srautai</p> <p>granulometrija – grunto granulimetrinės sudėties tyrimai</p> <p>krantų dinamika – paplūdimių ir krantų ardos ar sąnašavimo pokyčiai išilgai jūros ir marių krantų</p>	<p>žemyno jūrinė pakrantė: vandens lygis – 2 stebėjimų vietos (Klaipėdos sąsiauris – uosto vartai, Palangos tiltas), bangavimo elementai – 2 stebėjimų vietos (ties Klaipėda, ties Palanga), stebėjimai vykdomi kiekvieną dieną ištisus metus; Kuršių marių vakarinė ir rytinė pakrantė: 3 stebėjimų vietos (Juodkrantė, Nida, Ventė), stebėjimai vykdomi kiekvieną dieną ištisus metus</p> <p>žemyno jūrinė pakrantė: 1 stebėjimų vieta (ties Klaipėda), stebėjimai vykdomi kiekvieną dieną ištisus metus;</p> <p>žemyno jūrinė priekrantė: 1 stebėjimų vieta (nuo Palangos tilto vakarinės pusės), 1–2 kartus per mėnesį, vyraujant įvairioms vėjo kryptims ir greičiams</p> <p>intensyviausiai lankomuose paplūdimiuose ir intensyviai ardomose kranto zonose, 1 kartą per 3 metus, paplūdimio maitinimo smėliu vietose (prieš ir po maitinimo)</p> <p>žemyno jūrinė pakrantė: Būtingės geomorfologinis draustinis 1,9 km – 7 profiliai (toliau profiliai – pr.), Šventosios rekreacinė zona 8 km – 15 pr., Palangos rekreacinė zona</p>	<p>Aplinkos ministerija</p>

33
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
			<p>10,2 km – 31 pr., Pajūrio regioninis parkas 12,3 km – 33 pr., Girulių rekreacinė zona 1,4 km – 4 pr., Melnragės rekreacinė zona 3,5 km – 13 pr., Klaipėdos uosto zona 0,5 km – 2 pr. Tyrimai atliekami 1 kartą per 3 metus ir pakartotinai po stiprių audrų; Kuršių nerijos jūrinė pakrantė: Kopgalio zona 2,3 km – 6 pr., Smiltynės zona 4,6 km – 7 pr., Lapnugario kraštovaizdžio draustinio zona 11,8 km – 16 pr., Juodkrantės zona 4,2 km – 9 pr., Naglių rezervato zona 9,4 km – 18 pr., Pervalkos zona 2 km – 4 pr., Karvaičių kraštovaizdžio draustinio zona 10 km – 20 pr., Nidos zona 3,5 km – 8 pr., Grobšto rezervato zona 1,3 km – 5 pr. Tyrimai atliekami 1 kartą per 3 metus ir pakartotinai po stiprių audrų; Kuršių marių vakarinė pakrantė: Lapnugario kraštovaizdžio draustinio zona 14,2 km – 10 pr., Naglių rezervato zona 11,3 km – 12 pr., Karvaičių kraštovaizdžio draustinio zona 17,1 km – 22 pr., Parnidžio kraštovaizdžio draustinio – Grobšto rezervato zona 2,8 km – 3 pr. Tyrimai atliekami 1 kartą per 3 metus ir pakartotinai po stiprių audrų; Kuršių marių rytinė pakrantė: Smeltės pusiasalio zona 1 km – 2 pr., Nemuno</p>	

34
(1 priedas)

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
		<p>augalija: specifinė augalija, sauganti krantus nuo išpustymo ir nuardymo</p> <p>batimetriniai matavimai</p>	<p>deltos regioninis parkas 0,1 km – 1 pr. Tyrimai atliekami tik ypatingais atvejais, po labai stiprių uraganinių vėjų.</p> <p>Ties ypač ardomais krantais: Būtinge – 1 km, Palanga – 3 km, Plaže – 2,5 km, Karkle – 2 km, Melnrage–Giruliais – 5,5 km, Kopgaliu–Smiltyne – 7 km, Nida – 5 km ruože – 1 matavimai atliekami kartą per metus ir po stiprių audrų</p> <p>visuose ruožuose, kuriuose atliekami krantų dinamikos tyrimai, vieną kartą per 3 metus (vasaros pabaiga, rudens pradžia)</p> <p>žemyno jūrinėje priekrantėje: 7 stebėjimo vietos (Šventosios zona – 1 pr., Palangos zona – 3 pr., Pajūrio regioninio parko zona – 1 pr., Girulių rekreacinė zona – 1 pr., I-osios–II-osios Melnragės rekreacinė zona – 1 pr.); Kuršių nerijos jūrinėje priekrantėje: 5 stebėjimo vietos (Kopgalio zona – 1 pr., Smiltynės zona – 1 pr., Juodkrantės zona – 1 pr., Pervalkos zona – 1 pr., Nidos zona – 1 pr.).</p> <p>Matavimai atliekami kartą per metus, iki 20 m gylio izobatos. Paplūdimio maitinimo smėliu, vietose atlikti matavimus prieš ir po maitinimo</p>	

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
<p>6.3. Valstybiniuose parkuose ir rezervatuose regioniniu ir vietiniu lygiais nustatyti kraštovaizdžio mozaikiškumo ir erdvių išlaikymą, įvertinti žemėvaldos kaitą, rekreacinę apkrovą, antropogenizacijos ir renatūralizacijos laipsnį</p>	<p>6.3.1. valstybinių parkų ir rezervatų monitoringas</p>	<p><u>kraštovaizdžio būklė:</u></p> <p>kraštovaizdžio mozaikiškumo ir erdvių išsaugojimas, žemėvaldos kaita (įskaitant miškų)</p> <p>antropogenizacijos ir renatūralizacijos laipsnis</p> <p>sutvarkytas, atkurtas pažeistų teritorijų (sąvartynų, karjerų, kitos devastuotos žemės) plotas (ha)</p> <p>gamtos stichijos padaryta žala aplinkai (ha, Lt)</p> <p>gamtos paveldo objektų būklė, jų kiekio ir plotų (ha) kaita</p> <p>kultūros paveldo objektų būklė, jų kiekio ir plotų (ha) kaita</p> <p><u>rekreacijos poveikis aplinkai:</u> rekreacinė apkrova (lankytojų kiekio ir lankymo pobūdžio kaita, poveikis aplinkai – rekreacinės digresijos plotas (ha), pažeidimo laipsnis);</p> <p>lankymui pritaikytų objektų kiekis (vnt.), plotas (ha), rekreacinių paslaugų saugomoje teritorijoje spektro kaita</p>	<p>valstybiniuose parkuose ir rezervatuose, regioniniu ir vietiniu lygiais atitinkamai 7 žemėvaizdžiuose ir etaloninėse teritorijose:</p> <p>1 kartą kasmet</p> <p>1 kartą kasmet</p> <p>1 kartą kasmet</p> <p>prireikus</p> <p>1 kartą kasmet</p> <p>1 kartą kasmet</p> <p>vasaros sezono metu</p> <p>1 kartą kasmet</p>	<p>Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba</p>

Programos uždavinys	Uždavinio įgyvendinimo priemonės (ar jų grupės) kodas ir pavadinimas	Stebimi parametrai ar parametų grupės	Minimalus stebėjimo vietų skaičius, stebėjimų dažnumas/periodiškumas	Atsakingi vykdytojai
6.4. Inventorizuoti naujas smegduobes regioniniu lygiu Šiaurės Lietuvos karstiniame rajone, įvertinti žmogaus ūkinės veiklos ir klimato kaitos įtaką gipso cheminės denudacijos intensyvumui, karstinių procesų aktyvumui ir kraštovaizdžio pokyčiams	6.4.1. Šiaurės Lietuvos karstinio rajono kraštovaizdžio būklės ir gipso cheminės denudacijos monitoringas	smegduobių morfometriniai duomenys, smarkiai sukarstėjusios teritorijos smegduobių užimamas plotas (kv. m, %) ir jo pokyčiai (kv. m, %), gipsas, išnešamas su karstinių upių nuotėkiu (kub. m/kv. km per metus)	smegduobės 2 smarkiai sukarstėjusiuose plotuose Biržų regioninio parko teritorijoje, Karajimiškio ir Mantagailiščio kaimų apylinkėse, atsiradusios naujos smegduobės Šiaurės Lietuvos karstiniame rajone (apie 20 smegduobių per metus), smegduobių inventorizacija – kasmet, smarkiai sukarstėjusiuose plotuose – 2 kartus kasmet (II ir IV ketvirčiais) 6 vietose, vandens mėginiai cheminei analizei – kas mėnesį; upių nuotėkis ir vandens lygis – kasdien	Lietuvos geologijos tarnyba, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba

Pastabos: 1. Meteorologiniai parametrai: temperatūra, vėjo greitis, vėjo kryptis, santykinė drėgmė, slėgis.

2. LOJ (lakiniai organiniai junginiai): BZN – benzenas, TLX – toluenas, EBZN – etilbenzenas, MPXY – metilparaksilenas, OXY – ortoksilenas.

3. PAA (policikliniai aromatiniai angliavandeniliai): B(a)P, benzo(a)antracenas, benzo(b)fluorantenas, benzo(j)fluorantenas, benzo(k)fluorantenas, fluorantenas, indeno(1,2,3-cd)pirenas, dibenz(a,h)antracenas.

4. Bendrosios sąlygos: Baltijos jūroje ir tarpiniuose vandenyse – skaidrumas, terminės sąlygos, prisotinimas deguonimi, druskingumas, maistingosios medžiagos; ežeruose – skaidrumas, terminės sąlygos, prisotinimas deguonimi, mineralizacija, savitasis elektros laidis, pH, rūgščių neutralizavimo geba, maistingosios medžiagos; upėse ir ežerų intakuose/ištakose – terminės sąlygos, prisotinimas deguonimi, mineralizacija, savitasis elektros laidis, pH, rūgščių neutralizavimo geba, maistingosios medžiagos.

5. Šiose buveinėse (6430 ir 6450) papildomai stebimi fizinę aplinką formuojantys gamtiniai veiksniai.

6. Šiose buveinėse (*9080, 91D0, *91E0 ir 91F0) papildomai stebimas hidrologinis režimas.

7. Atskiru moksliniu tyrimu reikia įvertinti perpelių populiacijos Lietuvoje būklę ir jų gausumo pokyčių tendenciją.

8. Etalonų atranka vykdoma ne vėliau kaip iki 6.1.2 priemonės stebėjimų, kurie turi būti atliekami kartą per 5 metus, pradžios.